І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 214. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го ЛИСТОПАДА 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 6, 1957 No. 214. VOL. LXIV.

СЕНАТОРИ ВІДБУЛИ ЗУСТРІЧ З МЕКЕЛРОЄМ, ПРЕЗИДЕНТ КОНФЕРУЄ З НАУКОВЦЯМИ

Вашингтон. — Зустріч 3-ох провідних членів сенатської комісії для справ збройних сил — сен. Линдона Б. Джансона із Тексасу, Ричарда Б. Рассела із Джорджії та Стайлса Г. Бриджеса з Ню Гемпшир із державним секретарем Нілом Г. МекЕлроєм, що відбулася в понеділок дня 5 листопада у Пентагоні, тривала п'ять і пів години і була присвячена повністю справам продукції ракет та штучних сателітів Землі. В нарадах крім МекЕлроя взяли ще участь заступник секретаря оборони Доналд А. Кворлс і голова об'єднаних шефів штабів ген. Натан Ф. Твайнінґ. Запитаний журналістами після закінчення нарад сен. Джансон заявив, що він не змінив висловленої ним думки, що американці не додержують кроку з вимогами часу і дають себе випереджувати Совєтам у технологічних і мілітарних змаганнях. Два інші учасники зустрічі, сенатори Рассел і Бриджес відмовилися поінформувати кореспондентів про тему відбутих нарад і не висловили ніяких коментарів з приводу випущення Совєтами другого „спутніка". Бриджес заявив тільки, що ситуація вимагає встановлення одного головного координатора для наукових дослідів і спроб. Зустріч сенаторів із МекЕлроєм була присвячена головним чином мілітарній програмі розвитку і продукції ракет, але торкалася теж і справи штучного сателіта Землі. Як повідомляють з Білого Дому, президент Айзенгавер відбув низку телефонічних розмов у справі нового совєтського „спутніка" із своїми науковими дорадниками і керівниками окремих ділянок державної оборони. Відбув Президент теж спеціяльну конференцію в цій справі і в Білому Домі, але прізвищ учасників цієї конференції до відома не подано.

На вівторок і п'ятницю заплановані засідання всіх членів Айзенгаверового уряду, але ці наради, як заявляють офіційні кола, не зв'язані із справою штучного сателіта Землі і будуть присвячені тільки законодатним і бюджетовим справам. У зв'язку із совєтським другим „спутніком" окремі сенатори і конґресмени висловлюють далі домагання скликати надзвичайну сесію Конґресу для прискорення здійснення ракетної і сателітної програм. Сен. Кіфовер домагається навіть створення окремого секретаріяту для справ науки. Але виглядів на скликання такої надзвичайної сесії немає. Уряд не плянує ніяких заходів у цій справі.

Бюджет на 1959-ий рік становитиме $ 72 більйони

Вашингтон. — Урядові і конґресові фахівці передбачають, що федеральний бюджет на найближчий фінансовий рік, який починається 1-го лютого 1958 р. і триває до 30 червня 1959 року, становитиме найменше 72 більйони долярів. Недавно секретар торгівлі Сінклер Вікс передбачав, що прибутки з податків можуть зменшитися внаслідок того, що почалася затримка в економіці країни, яка може тривати і в найближчому році. Якщо так буде, що податкові впливи до державної скарбниці зменшаться, а видатки на федеральний буджет збільшаться до понад 72 більйонів долярів, тоді не можна буде думати про зменшення прибуткових податків, про що давніше говорили й опозиційні члени Конґресу і представники уряду. Щоб можна було зменшувати прибуткові податки, на те треба більшої бюджетової надвишки, а її не буде в 1959 році. Давніше думали, що бюджет в 1959 р. буде виносити найбільше 70 більйонів долярів. Та вже тепер виявилося, що треба збільшувати видатки на оборону країни, бо замало призначено в бюджеті на розбудову керованих ракет і стрілен.

Апеляційний Суд затвердив заборону Гоффі перебирати урядування

Вашингтон. — Апеляційний Суд ЗДА 4-го листопада затвердив рішення судді Дік. Леттса про заборону Джеймсові Р. Гоффі перебирати головство в Міжнародній Спілці Шоферів. Гоффа був вибраний на голову цієї робітничої спілки, але деякі делеґати домагалися, щоб суд заборонив йому перебирати урядування тому, що вибори делеґатів відбувалися незгідно зі статутом. Ця заборона є важна аж до того часу, коли суд вирішить на окремій розправі, чи дійсно вибори делеґатів відбувалися незаконно. Суд має почати переслухання в цій справі вже в найближчих днях. Одночасно в федеральному суді відбувається розправа проти Гоффи, якого мають судити за кривоприсягу, якої він допустився під час зізнань в Сенаті.

В АМЕРИЦІ

● **Державний департамент** має внести до Конґресу законопроєкт в справі приймання дарунків і відзначень від закордонних політиків. Згідно з цим законопроєктом не вільно державним урядовцям приймати дарунків і відзначень закордону без дозволу Конґресу. В державному департаменті назбиралося 6,000 справ у зв'язку з цим законопроєктом, і тепер Конґрес повинен їх вирішити. Справа дарунків зактуалізувалася після того, як дружина Віктора Пирса, заступника шефа дипломатичного протоколу, дістала в дарунок авто від савдіарабського короля, внаслідок чого Пирса звільнено з його становища.

● **Подорожуючи** по Каліфорнії, колишній президент Гаррі С. Труман і його дружина оглянули „Країну Дісні" в Буена Парку, де продукуються славні на весь світ серії кінофільмів „Мікі Мавс".

● **Державний секретар Джан Фостер Доллес** на прикінці минулого тижня перейшов у військовому шпиталі „Волтера Ріда" перевірку стану здоров'я після минулорічної операції пістряка кишки. Лікарі ствердили, що стан здоров'я дуже добрий, і що слідів пістряка в його організмі немає.

● **Уряд Публічного Здоров'я** повідомляє, що всі особи, які нащепилися проти азійської інфлюенци старою вакциною, повинні ще раз нащепитися, бо нововипродукувана вакцина краще забезпечує проти цієї недуги.

● Джеймс А. Лі з Абілону, Тексас, повідомляє, що 3-го жовтня він бачив над автострадою якісь „літаючі предмети", 200 стіп завдовжки. Один із таких предметів буцімто попсував мотор авта, яким він їхав. Джессі Лонг заявляє, що коли його авто зблизилось до того таємного предмету, то цей предмет раптом зник. Дехто твердить, що це — „літаки з космічних просторів".

● **Слон „Сіям"** із цирку в Віндгемі, Н. Й., після однотижневого лікування застуди пеніциліною і горілкою видужав і вже „працює" на арені. Недавно він втік був із цирку і 13 днів мандрутав лісами, аж поки його не зловили. Під час цієї мандрівки він і застудився.

Гурернатор Найт конферує з Айзенгавером і Ніксоном

Вашингтон. — Республіканський губернатор Каліфорнії Гудвін Дж. Найт прибуває 5-го листопада до Вашингтону, де має конферувати з президентом Айзенгавером і віце-президентом Ричардом М. Новленд який старатиметься про вибір на губернатора. Найт погодився не кандидувати проти сенатора Вільяма Ф. Новленда, який старатиметься вибір на губернатора. Найт мав би кандидувати на становище сенатора, яке опорожниться по Новленді. Таким способом Республіканська партія не мусіла б вести боротьби під час правиборів, які відбудуться в червні 1958 року, і не послаблювала б своїх рядів. Найт не погоджувався залишити свою кандидатуру на губернатора і домагався, щоб Новленд зрезиґнував із кандидатури на губернатора, але найвищі партійні чинники натискають на Найта, щоб зробив місце сенаторові Новлендові.

Діфенбейкер заявляє, що не буде підтримувати нацистський картель у Канаді

Оттава, Канада. — Канадійський прем'єр Джан Діфенбейкер заявив у Палаті Громад, що він не думає, щоб зорганізування промислового нацистського картелю в Канаді було в інтересі канадійського промислу, який розвивається на засаді приватної ініціятиви. Цю заяву склав Діфенберкер на інтерпеляцію двох соціялістичних опозиційних послів, які говорили про небезпеку для канадійської економіки від підприємств у Канаді німця Альфреда Круппа і шведа Алекса Веннер — Грена, які в Німеччині зорганізували промисловий сталевий картель. Прем'єр Діфенбейкер відповів, що уряд не вмішується до чужих інвестицій у Канаді, але він підкреслив, що чужі підприємства в Канаді працюють згідно з канадійськими законами. — Прем'єр повідомив також, що Канада подарує Індії пшениці вартости 7,000,000 долярів. Це станеться згідно з Пляном Колюмбо, в якому члени англійського комонвелту зобов'язалися допомагати недорозвиненим країнам Південно-Східньої Азії. Канада подарує пшеницю також Пакістанові і Цейльонові. Індія має дістати 4,000,000 бушлів пшениці.

ЛИСТОПАДОВІ СВЯТА В КЛІВЛЕНДІ, ШИКАҐО І НЮАРКУ

До тих українських громад, які вже в першу неділю листопада відзначили Листопадові Роковини, належали м. ін. Клівленд, Шикаґо і Нюарк.

У Клівленді Листопадове Свято відбулось в неділю 3-го листопада в залі школи Линколна о год. 4-ій пополудні з участю приблизно 700 осіб. Свято відбулось старанням Злучених Українських Організацій — Відділу УКК і його відкрив голова цієї місцевої репрезентації адв. О. Малицький. Святочну промову виголосив президент УКК п. Д. Галичин, а в мистецькій програмі були: сольоспів п. Вероніки Цегельської, виступи чоловічого хору „Дніпро" під диригентурою п. Е. Садовського та деклямація п-ні В. Кавки. На фортепіяні акомпаніював п. Ігор Лесик. Свято закінчено відспіванням українського національного гимну.

гимну. Напередодні цих святкувань усі три місцеві американські щоденники подали відповідні інформації про ці святкування та про значення Листопадового Зриву.

Українська громада Шикаґо відзначила Листопадові Роковини окремою академією, влаштованою в неділю дня 3-го листопада Лігою Американців Українського Походження. Урочистість, що відбулася у великій авдиторії Школи при парафії св. о. Миколая, започатковано спільним апелем пластової і сумівської молоді, в якому узяв теж участь учасник боїв за Львів ген. Іван Омелянович-Павленко. Головним промовцем був д-р Вінкент Шандор, екз. директор ПАУК і представник централі УКК. У мистецькій частині академії виступили 50-членна духова оркестра СУМА, Шикаґо-Північ, під дир. проф. Івана Барабаша, піяністка Ельва Барабаш, соліст-баритон д-р Іван Рудавський і декляматорка п-ні Рома Турянська. Академія пройшла при сповненій вщерть старшим громадянством і молоддю залі. Дохід із академії призначено на українських інвалідів.

Цього ж дня ранком відбулися в українських парафіях Шикаґо обидвох обрядів Богослуження за поляглих і померлих учасників Листопадового Чину. Члени ОбВУА відбули цього дня свій апель і перевели під церквами збірки на інвалідів.

Листопадові святкування в Нюарку почалися в неділю, 3-го листопада, о год. 12-ій в місцевій укр. катол. церкві відслуженням Панахиди за поляглих Героїв. У відправах взяли участь молодь Пласту і СУМА, комбатантські організації і громадянство. О 7-ій год. веч., у великій залі Української Централі відбулася Святочна Академія. Промову виголосив ген. штабу ген.-поручник П. Шандрук. У мистецькій частині взяли участь. пані З. Лавришко, З. Воробцева, пп. В. Юркевич, Я. Пінот Рудакевич та мішаний хор гр. кат. церкви під диригентурою М .Добоша. Акомпаніював проф. Б. Базаля. Академію вшанував своєю присутністю Митрополит Греко-Католицької Церкви всієї Канади Впреосв. Кир Максим Германюк. Чисельно зібраній громаді, яка виповнила залю, склав привіт стейтовий сенатор і республіканський кандидат на губернатора стейту Молколм Форбс, якого представив адв. І. Романишин.

Відбулись організаційні наради УНС в Клівленді

Клівленд, Огайо. — Минулої суботи, 2-го листопада, тут відбулись організаційні наради УНС, в яких взяли участь представники дев'ятьох (із десятьох) місцевих та п'ятьох довколишніх (Акрон, Лорейн і Лейквуд) Відділів. Наради відкрив і ними проводив головний радний п. . Д. Шмаґала, а організаційні доповіді виголосили гол. предсідник Д. Галичин та головний організатор д-р Я. Падох. Д. Галичин у своїй доповіді м. і. ствердив, що Відділи Клівленду в організаційній праці здобувають поважні успіхи, бо коли загальна кількість членства УНС збільшилась від попередньої Конвенції на 3 відсотки, то членство Відділів УНС Клівленду збільшилось в тому часі на 7 відс.

Помер о. Володимир Каськів

Вунсакет, Р. Ай. — Минулої п'ятниці, 1-го листопада, тут помер місцевий український православний парох бл. п. о. Володимир Каськів, проживши 76 років. Покійний походив із села Мозолівки, Підгасецького Повіту, Зах. Україна та був довголітнім членом УНС. Т-ва „Запорозька Січ", Відділ 206.

СОВЄТИ БОЙКОТУВАТИМУТЬ ДАЛЬШІ НАРАДИ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ

Об'єднані Нації. — Совєтський Союз бойкотуватиме дальші наради над міжнародним роззброєнням, якщо вони будуть вестись в дотеперішньому складі Комісії і Підкомісії Об'єднаних Націй для справ роззброєння — заявив совєтський віце-міністер закордонних справ Василій Кузнєцов на Політичній Комісії Об'єднаних Націй в понеділок 4 листопада ц. р. Совєти хочуть цією погрозою сторпедувати резолюцію, зголошену 25-ма державами в справі міжнародного роззброєння. Ці держави між іншим стоять на становищі, щоб затримати в теперішньому складі 12-членну Комісію і 5-членну Підкомісію ОН для справ роззброєння та виступають проти совєтського внеску, за яким треба би розв'язати ці обидві клітини ОН і покликати до життя нову Комісію, що складалась би з 82-х членів, отже по одному представникові від кожного члена ОН. Кузнєцов твердив, що нема глузду довше дебатувати в Підкомісії для справ роззброєння, яка виявила свою неспроможність осягнути порозуміння в справі роззброєння. Головну причину тієї невдачі він вбачав у факті, що в тій 5-членній Підкомісії чотирма членами є „головні сиґнатарі агресивного Атлянтійського бльоку" — натяк на членство в НАТО З'єдинених Держав, Англії, Франції і Канади, членів названої Підкомісії. Генрі Кебот Ладж вд ЗДА, висловивши жаль з приводу совєтської заяви, висловив переконання, що ніяка держава не захоче взяти на себе перед всесвітньою історією тавро зірвання переговорів про роззброєння і що тому совєтська заява є тимчасова. У тому самому дусі промовляли й представники Англії, Франції та Канади. Однак Кузнєцов відповів їм усім, що це „остаточне, а не тимчасове рішення" і що Совєти „ніколи не говорять нічого, що не є дуже поважне".

Зросли шанси Ґайляра стати прем'єром Франції

Париж. — Французька Соціялістична партія, яка нараховує 100 послів у парляменті, відбула в минулу неділю загальні збори своєї „крайової ради" і вирішила 2,087 голосами проти 1,732 взяти участь в уряді Фелікса Ґайляра, п'ятого з черги кандидата, якого в минулому тижні десиґнував президент Рене Коті. Цими невдачниками були соціяліст Ґю Молле, католицький народний республіканець Роберт Шуман, член правої Незалежної партії Антуан Піне і член одної малої центральної партії Рене Плевен. Ніхто з них не зумів запевнити собі підтримки збоку двох партій, з яких кожна, зблокувавшись з комуністами на лівиці та монархістами, де-ґоллістами й „пужадистами" на правиці може провалити будь-який уряд. А що згадані крайні ліві і крайньо праві партії завжди голосують „проти" кожного прем'єра не з їхнього середовища, то уряд мусить мати підтримку передусім соціялістів і „незалежних". Фелікс Ґайляр дістав запевнення, що „незалежні", хоч не вступлять до його уряду, будуть за ним голосувати. Зате членство в його уряді обіцяли були відразу соціял-радикали і народні республіканці. Тепер, діставши підтримку від соціялістів, шанси Ґайляра надзвичайно зросли. Фелікс Ґайляр скінчив якраз у вівторок, 5-го листопада 38 років життя — він був би від часів Наполеона наймолодшим головою уряду у Франції. Він відзначився в останньому уряді Монорі, як відважний і енерґійний міністер фінансів.

Танки пильнували спокою в роковини здавлення мадярської революції

Будапешт. — У перші роковини здавлення мадярської революції совєтськими танками, в понеділок, 4-го листопада ц. р., у Будапешті знову сконсиґновано танки й сильні відділи війська та поліції, щоб згори внеможливити будь-яку демонстрацію. Однак день минувся спокійно, бо мадяри здають собі справу з тимчасової безвиглядности нового зриву проти окупантів і їх прислужників. Напередодні роковин комуно-мадярський президент Іштван Добі проголосив через радіо, як велику „концесію" для народу, скасування спеціяльних воєнних судів ,які засудили за минулий рік тисячі колишніх учасників повстання на в'язницю чи смерть. Проте він не оприлюднив сподіваної амнестії, ані навіть не заповів закінчення пімсти комуністичних правителів, а, навпаки, заявив, що всі справи, що їх не поладнали ще воєнні суди, будуть передані на розгляд звичайних „народних" судів. Тим часом вперто кружляють поголоски, що продовжують судити арештованих мадярів у тайних судах. Ось так мали засудити чотирьох видатних мадярських письменників із славного Клюбу Петефі, що його вважають духовим спричинником протикомуністичної революції. Тібор Дері мав дістати шість років в'язниці, а Ґьюля Ґай, Золтан Зелк і Тібор Тадош по два роки.

ДЕМОНСТРАЦІЯ СОБАК ПІД ГОЛ. КВАТИРОЮ ОН

Деякі з американських приятелів собак влаштували при вході до головної кватири Об'єднаних Націй в Ню Йорку демонстрацію собак з метою запротестувати перед совєтською делеґацією проти нелюдського трактування собак у Совєтському Союзі, зокрема проти випущення із „Спутніком II" живої собаки у міжплянетарні простори.

СОВЄТИ ГОВОРЯТЬ ПРО „НОВІ ДЖЕРЕЛА СИЛИ" ДЛЯ ВИСТРЕЛЕННЯ ДРУГОГО СПУТНІКА

Москва. — За офіційним текстом, що його оприлюднила пресова аґенція ТАСС через московську радіостацію, збільшений розмір другого совєтського сателіта, як теж більше число помірних і телеметричних інструментів, а навіть приміщення там одного звіринного пасажира, „вимагало розвитку і покращання нових інструментів та джерел сили." „Новий совєтський крок в космічні простори є велетенським причинком до світового знання". Совєтський комунікат цитує твердження академіка Дідушкіна про нове джерело сили, яке вможливило Совєтам вистрелення у висоту кругло 1,000 миль другого сателіта — вагою 1,120.29 фунтів. Знову ж академік Андреєв твердить, що успіх з новим сателітом „не є ізольованим проривом, але солідним опануванням нової ділянки науки й інженерії, що його значення трудно ще сьогодні оцінити". Совєтське радіо, а за ним західня преса, подає погляди різних совєтських учених про подробиці, зв'язані з вистреленням другого сателіта. Проф. Кирило Станіюкович заперечив, наче б ротаційний рух другого сателіта шкодив живому створінню, замкненому в сателіті. Однак він висловив переконання, що собачка Кудрявка, переживши „перші дні", вже не живе. Ніхто теж з совєтських учених не говорить більше про реальні можливості повернення на Землю скриньки з собакою. Західніх учених найбільш хвилює питання саме щодо джерела сили, завдяки якому вистрелено так високо такий важкий, бо більш півтонновий, предмет. Віце-президент англійського Міжплянетарного Товариства Кеннет Ґетленд висловив погляд, що совєтські учені винайшли новий хемічний погінний матеріял, або використали атомову енерґію для вистрелення сателіта. Іван Александерсон, директор московської радіостації, у телефонічній розмові з директором радіостації в Монтреалі в Канаді, запевнював, що Совєти є „при дверях" до вистрелення ракети на Місяць. Якщо дійсно в Совєтах винайдено таке нове джерело погінної сили, що його не знають до цього часу на Заході, то — коментують західні часописи — теоретично не є виключене, що можна буде вислати ракету на Місяць, віддалений від нашої плянети на 250,000 миль. Тим часом другий сателіт, чи пак „Спутнік II" кружляє довкола Землі із швидкістю 17,840 миль на годину.

В Америці чути досить виразно сиґнали, надавані з різною силою з другого сателіта. Зате видно його буде щойно за місяць — заявив директор Смитсонської Астрофізичної Обсерваторії в Кембридж, Месс., д-р Фред Вґіпл.

Араби нараджуються над будовою нафтопроводів

Багдад. — У столиці Іраку велись в останніх днях наради репрезентантів нафтового промислу з Іраку, Савді Арабії і Ливану в справі будови власного великого нафтопроводу з розгалуженнями до всіх країн Середнього Сходу, що мають джерела нафти. Наради велись над конкретним проєктом, що його виготовив колишній президент Арабсько - Американської Нафтової Компанії (АРАМКА), теперішній технічний дорадник тієї компанії, американський фахівець Джеймс МекФорсон. Він покликався у своєму пляні на переведені в травні цього року кількаденні наради представників вісьмох керівних американських, французьких і англійських нафтових компаній, які плянували будову нафтопроводу через територію Туреччини до Середземного моря, щоб унезалежнитись від водного шляху через Суезький канал. Той нафтопровід мав би коштувати $ 840,00,000. Арабські фахівці твердять, що коли б вони самі будували такий нафтопровід, то їх коштував би він куди дешевше. Названі три держави рішили притягти до спілки Іран. Вони також хочуть унезалежнитись від великих танкерів, яких самі не мають, і Суезького каналу, а також від химерної ситуації в Сирії, через територію якої веде тепер нафтопровід з Іраку. Знищення того нафтопроводу рік тому сирійським військом вдарило болюче не тільки по европейському Заході, але й арабських продуцентах нафти.

У СВІТІ

● **Совєтський маршал Родіон Малиновський** виступив уперше як міністер оборони СССР, наступник „вичищеного" Жукова, вийшовши на летовище зустрічати командата єгипетських збройних сил, генерала Абдель Гахім Амера, який прибув до Москви з „приятельською" візитою. Разом із Малиновським на летовищі і потім на парадному обіді, влаштованому в честь єгипетського генерала, були приявні маршали Москаленко, Жіґарьов, Вершинін, Конєв, Соколовський і Бірюзов, адмірал Ґоршков і генерали Малінін, Маландін, Антонов, Соколов і Колесніков

● **Комуно . польський уряд** запевнив представників американської фундації Форда, що польська компартія не буде вмішуватись у вибір студентів, які дістануть стипендії від цієї фундації. Фундація Форда призначила квоту 500,000 долярів на студентські стипендії і розбудову бібліотек у Польщі. В зв'язку з недавньою статтею комуно - польського професора Шаффа про потребу підсилення партійної контролі над університетами й студентами, виринув острах, що ці стипендії приділятимуть тільки запеклим комуністам „пролетарського походження". Проф. Шафф заявив, що його „зле зрозуміли". Вибрано вже 54-х студентів, які виїдуть з Польщі на однорічні студії до західних університетів.

● **Село Ворошилово** в Таджицькій „республіці" перехрещено назад на Зарґар. В цілому СССР перейменовують міста і села, названі іменами різних живучих совєтських „достойників". В такий спосіб поборюють там „культ особи". Ленінградові і Сталінградові, названим на честь „вождів революції", залишено ці назви.

● **У Східній Німеччині** скасовують або обмежують число партійних „бриґадирів", які виконують подвійну функцію: партійного контролера - шпиґуна за робітничого зверхника. У фабричних закладах ім. Карла Маркса, найбільших східньо-німецьких машино-будівельних фабриках, число „бриґадирів" зменшено з 241 до 49.

● **У Дамаску** взяв участь у вуличній маскарадовій забаві минулого тижня підстаршина охорони американської амбасади сержант Роберт Мотт, який переодягнувся на араба. Роберта Мотта хтось пізнав, його арештували і протягом 10-х годин допитували, як „шпиґуна". Цей підстаршина не має щастя: недавно, коли вертався він з Ливану, на кордоні Сирії навіть підошви з його черевиків розрізували, шукаючи „шпиґунських документів". За всіми американцями в Сирії ходять „тілохранителі".

● **Японський прокуратор** у судовому процесі проти американського вояка Вільяма Джірарда, який убив японку Наґа Сакай, признав, що Джірард не мав заміру вбити її. Прокуратор повірив свідкам, які зізнали, що Джірард говорив, що стріляє „для жарту", і дуже перелякався, коли побачив, які наслідки мав його „жарт". Тому прокуратор зажадав для Джірарда тільки п'ять років в'язниці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НА СХОДІ БЕЗ ЗМІН

Історія з Жуковим, що наробила стільки галасу в широкому світі, дістала тепер своє формальне вияснення. Офіціяльно повідомлено, що Жукова викинули з посту міністра оборони, з Президії компартії СССР і з Центрального комітету КПСС ніби за намагання його послабити вплив партії в совєтській армії та за потурання й плекання ним „культу" власної особи. У вільній пресі поза кордонами СССР роїться тепер від подробиць, як то керівна кліка в Кремлі спритно переводила підготову до політичної ліквідації Жукова, як для цієї цілі, щоб здобути більше часу для інтриги, зумисне казали йому поїхати ще на тиждень до Альбанії, як зорганізували „настрій" серед членів Центрального Комітету, партії і серед військової еліти, і як виглядала трагікомедія з самим отим пленарним засіданням Центрального Комітету. Мабуть, до шпилю дійшло те видовище тоді, коли сам Жуков, за прикладом пречисленних попередніх жертв большевицької системи, каявся, признавався у своїх помилках і сам запропонував покарати його. Це не Хрущов, не Сєров чи якийсь інший підмовлений Хрущовим посіпака, а таки сам маршал совєтської армії, чотирикратно нагороджений орденом Леніна герой Совєтського Союзу, міністер оборони Георгій Константинович Жуков просив-молив викинути його з найвищих постів і дати можливість поправитись на якомусь маленькому командному становищі, певно десь поблизу Молотова чи Маленкова ген за Уралом. Сам Жуков признав, що коли Сталін вперше здеґрадував його зараз після останньої війни, то він, Жуков, „не розумів" тієї кари і не признавав її справедливости. Але тепер він зрозумів і признає слушність.

Ті, що цікавляться персонажами у „колективному лідерстві" СССР, приходять до висновку, що Хрущов всім цим закріпив за собою позицію „найрівнішого між рівними". Очевидно, він може записати новий успіх у своїй боротьбі за владу, яка протягом 40 років, майже від самого початку большевицької революції, ведеться між її творцями й користувачами. Сталін зберігав себе на диктаторському престолі, десяткуючи ряди своїх найближчих співробітників і тримаючи в смертельному страху всіх без вийнятку членів компартії, упривілейовану верству з-поміж 200 мільйонів рабів. Зараз після смерти Сталіна його наступники почали стосувати у практиці принцип, якому він завдячував свою силу: приєднуватись до слабшого з-посеред двох суперників і допомагати усунути сильнішого; після того позбуватися того слабшого союзника, коли тільки він починав поростати в пір'я. Ото ж у березні 1953 року партійний шеф Георгій Маленков став прем'єром, але, щоб не повторилась небезпека із зцентралізуванням в одних руках головства уряду і першого секретаря партії, головою 5-членного партійного секретаріяту став Нікіта Хрущов. Популярного маршала Жукова стягнено з підрядного становища в Одесі до Москви і наділено становищем віце-міністра оборони. Шефом поліційного апарату був тоді Берія. В липні того самого 1953 року, при помочі Жукова й інших високих військовиків, заарештовано й розстріляно Берію. В лютому 1955 Маленков публічно визнав свою „некомпетентність" і зрікся прем'єрства на користь Булґаніна, при чому Жуков став міністром оборони. В липні 1957 року викинено з Президії Маленкова, Молотова і Лазаря Каґановіча, а Жукова введено до Президії. В жовтні 1957 року викинено й Жукова.

І за кожним повторенням тієї процедури „совєтський нарід" одноголосно потверджує правильність переведеної чистки. З усіх кінців велетенської території СССР напливають автоматичні заяви льояльности, солідарности з партією й вислови подиву для партійної мудрости. Партійна машина використовує атмосферу спідлення партійних рядів згори додолу, безхарактерности, лизунства і страху за власну шкіру. Бо, що значить особиста безпека, сперта на державнослужбовому становищі? Адже творця ЧК Фелікса Дзержинського отруїли, а чотири чергові його наступники в тій самій установі, ступнево перейменовуваній на ҐПУ, НКВД й МВД, були розстрілювані своїми співпартійцями. Нині на шпилі опинився Нікіта Хрущов, який при допомозі Сєрова позбувся Жукова, затямивши собі, що Сталін зліквідував у 1937 році вже одного кандидата на Наполеона, маршала Михайла Тухачевського. Трудно сказати, хто завтра полетить слідом попередників, але що це станеться, нема найменшого сумніву.

Хто говорить, що в СССР „змінилося" — дістав свіжу лекцію на доказ того, що там нічого не змінилось і нічого змінитись не може. Та сама система інтриґ, терору і забріхання, та сама моральна гнилизна. Це може покінчитись тільки з загином большевизму і розвалом СССР.

ЗРОСТАННЯ ЧИСЛА БЕЗРОБІТНИХ

Від деякого часу трапляються що раз частіше випадки звільнення з праці, бо працедавці зменшують число затруднених в своїх підприємствах. Це явище не випадкове, бо в економіці ЗДА виявилася затримка, яка, на жаль, може потривати довший час, внаслідок чого число безробітних впродовж найближчих місяців може зростати.

Ця справа турбує всіх, хто цікавиться громадським, політичним та економічним життям країни. Журналісти запитували 30-го жовтня на пресовій конференції президента Айзенгавера, що він думає про ці ознаки „депресії".

Айзенгавер відповів, що про депресію не може бути мови. Але й він признав, що американська економіка впродовж останніх років зростала у такому швидкому темпі, що внаслідок цього „втомилася" і тепер мусить „набирати глибшого віддиху", щоб могти знову швидко зростати. Однак депресії немає, заявив Айзенгавер, бо запотребування на капітал не зменшилося, але економісти пильно слідкують за тим, як зменшується продукція в деяких промислах, і уряд негайно інтервеніюватиме, якщо побачить, що теперішня мала затримка в економіці переходитиме в депресію.

Проте, урядові економісти вже тепер признають, що ця затримка може тривати довший час і — хоч не буде більшої депресії, охопить всі роди промисловости.

Через день після пресової конференції Айзенгавера появилася стаття економічного співробітника часописів пресового концерну Скріппса-Говарда, Діксона Престона, який, пишучи про зростання числа безробітних, заявляє, що покищо немає причини до алярму.

Економісти передбачають, що ,число безробітних, яке впродовж останніх років не змінялося, навесні 1958 року збільшиться на один мільйон, а якщо теперішня тенденція в економіці триватиме далі, то в листопаді число безробітних досягне 5 мільйонів осіб, тобто майже подвоїться в порівнянні з теперішнім станом. Економісти не знаходять в цьому причини до паніки, бо число затруднених все ще буде досить велике, і виноситиме коло 65 мільйонів осіб. 1958 рік, твердять вони, не буде подібний до 1929 року, коли почалася велика депресія, а це буде те саме, що сталося в 1948 і 1953 роках, які були початками економічної затримки, що проявилася в 1949 і 1954 роках.

В економіці країни вже тепер відчувається „слабі пункти" на терені від Ню Йорку до Сан Франсіска, де збільшується число безробітних. Але звільнені з однієї праці робітники доволі легко зможуть дістати працю в іншому підприємстві.

Які факти дозволяють передбачати зріст числа безробітних?

1. В численних промислових районах майже не практикується т .зв. надчисельних годин праці („овертаймів"). Тепер пересічне число годин праці в тижні становить 40, а давніше воно становило 40.7. Підприємці звичайно зменшують спершу число надчисельних годин, коли зменшується продукція, а пізніше починають звільняти з праці робітників.

2. Звичайно в жовтні число безробітних зменшується, але цього року воно збільшилося (так було і в 1953 році).

3. Перевіз залізницями товарів — найкращий показник економічної активности в країні. Тепер кількість перевезених товарів зменшилася да 10 відсотків в порівнянні з тим самим часом в минулому році, і є найнижчою від 1954 року.

4. Стверджено слабший рух в будівельному промислі, який також є показником стану економіки, бо від його росту залежать численні інші промисли.

5. Продуценти зменшують видатки на інвестиції та на будову нових фабрик. Замовлення на промислові інструменти зменшилися цього року на 63 відсотки в порівнянні з 1956 роком.

Але проти цих фактів, які віщують економічне обниження, можна поставити інші факти, які свідчать про протилежні тенденції в економіці. Ось вони:

1 Число затруднених урядовців і торговельних працівників стоїть на рекордовій висоті. Число непромислових робітників збільшилося на 700,000 в порівнянні з 1956-м роком. Збільшилося й число так званих „білокомірцевих" працівників у фабриках.

2. Стейтові й самоурядові управи збільшують число своїх працівників. Протягом одного року число тих працівників зросло на 200,000.

3. Автомобільні фірми також збільшують число працівників, бо випускають нові моделі своїх авт. Проте, недідомо, як довго цей стан триватиме, бо не знати, як зареаґують покупці на ці нові моделі.

4. Починає зростати число зотруднених у зв'язку з посиленням торговельного руху перед Різдвом. І тому деякі економісти твердять, що число берробітних поважно збільшиться аж після Нового Року, коли скінчиться передрізд'вяна гарячка.

На потіху треба пригадати, що теперішнє число безробітних (менше як три мільйони!) є нормальне навіть в часі добробуту. Якщо воно збільшиться до п'ятьох мільйонів в листопаді 1958 року, то це не буде дуже грізне явище, бо в цій країні навіть під час корейської війни, коли було повне затруднення, число безробітних становило 1,600,000. Треба також пригадати, що число безробітних в 1939 році пересічно становило 9,500,000, а в попередніх роках депресії було навіть більше.

Що буде дальше?

Це залежатиме від економічної політики уряду. Уряд може впливати на економіку країни при допомозі монетарної політики Системи Федеральної Резерви, яка дешевим кредитом зможе пожвавлювати економіку, збільшуючи федеральні видатки.

Секретар оборони Ніл Г. МекЕлрой заявив, що оборонний бюджет буде збільшений понад встановлену колишнім сикретарем оборони суму 38 більйонів долярів. Те саме говорив і президент Айзенгавер на пресовій конференції 30-го жовтня. Який вплив має збільшення оборонних видатків на ріст промисловости видко на прикладі летунського промислу на Лонґ Айленді, Н. Й. Недавно там звільнено тисячі робітників, але негайно після заяви МекЕлроя звільнені робітники знову приступили до праці.

Деякі економісти твердять, що передбачити дальший розвиток економіки можна буде аж після Нового Року, бо саме листопад і грудень є віщунами того, яка буде економіка в найближчому році. В тих місяцях купується та продається четверту частину всіх товарів, і якщо протягом того часу буде великий рух у крамницях, то це буде знаком того, що 1958 рік буде добрим економічним роком.. Але вже тепер можна сподіватися, що настроєні ознаками економічної знижки люди не будуть надто багато купувати.

Як би там не було, не слід забувати, що і в цій країні чергуються роки добробуту з роками економічної затримки, тобто після „товстих років" приходять „худі роки", до яких треба бути підготованим.

КРИВАВІ ПІДСУМКИ 20-ИХ РОКІВ

У зв'язку з 40-річчям „жовтневої революції" московські наставники для різних ділянок підсовєтського господарського й культурного життя намагаються, скільки сил вистачає, підводити підсумки „здобутків" цієї „революції" в Україні. Звичайно, підсумки ці не тільки однобокі, а й цілком фальшиві ,але підсовєтських підлабузників це не турбує, мовляв, народні маси й так нічого не знають і не пам'ятають. У зв'язку з цими „підсумками" варто згадати про деяку зміну в ставленні совєтських „бухальтерів" до різних періодів підсовєтської дійсности, про які вони зберігали досі сувору мовчанку, або яких не обговорювали, не знаючи, на яку стати.

Спробу оцінки одного з найкривавіших періодів в історії поневоленої Москвою України, а саме доби, в якій знищено не тільки всі прояви незалежної української духовости ,але й зліквідовано фізично сотки й тисячі представників української культури і громадського життя, зробив, очевидно, з доручення Москви, Інститут літератури Академії Наук УССР у підготованому до друку макеті 2-го тому „Історії української літератури", що його не можуть досі закінчити підсовєтські літературознавці і літературні критики. Окремий розділ з цього макету, присвячений літературному розвиткові двадцятих років, зокрема „ідейно-політичній боротьбі" в літературі того часу, передрукувала в 79-му числі (з 8 жовтня ц. р.) київська „Літературна Газета" п. н. „Борючись за високу ідейність".

У цьому розділі дано характеристику й оцінку українського літературного життя, літературних напрямків й організацій, що існували і діяли в підсовєтській Україні починаючи від 1922 року по 1932-ий рік, коли українських письменників загнано уже в „єдину" офіційну Спілку Радянських Письменників України, філію всесоюзного Союзу Пісатєлєй СССР. Згадано в розділі ясна річ, з компартійних і неділимських позицій, такі літературні організації й угрупування: Всеукраїнська Федерація Пролетарських Письменників і Мистців (заснована 1922 р.), спілка пролетарських письменників „Гарт" (заснована в січні 1923 року і розв'язана 1925-го року), спілка селянських українських письменників „Плуг" (заснована 1922 р., а самозліквідувалася з переходом більшости членів до ВУСПП'у), Всеукраїнська Спілка Пролетарських Письменників, скорочено ВУСПП (створена в січні 1927-го року і зліквідована в 1932 р. після створення СРПУ) об'єднання комсомольських письменників „Молодняк" (створене наприкінці 1926 року) та спілка революційних письменників „Західня Україна" (створена 1925 року). Все це організації й угруповання, що, не зважаючи на ті чи інші „літературно-політичні й теоретичні помилки", відіграли, на думку авторського колективу вищезгаданого макету, позитивну ролю в літературному житті того часу. Їх характеристика й оцінка відмежовані скрупулятно від характеристики й оцінки „шкідливих", а то й „ворожих" літературних угруповань та організацій, до яких зараховано: Асоціяцію Панфутуристів (Аспанфут), створену у 1922 року, що перетворилася 1923 року в Асоціяцію працівників пролетарської культури (Комункульт), „Нову Ґенерацію", створену цими ж футуристами під проводом Семенка 1927 року і перетворену незабаром на Об'єднання Пролетарських Письменників України (ОППУ) і зліквідовану 1931 року з переходом більшости членів до ВУСПП'у, літературне угрупування „Авангард", зорганізоване Валеріяном Поліщуком 1928 року і зліквідоване 1930 р. „Різко неґативна роль" приписана в цьому макеті таким літературним організаціям й угрупованням, як Вільна Академія Пролетарської Літератури („Ваплі-те"), що — заснована „націонал-ухильником" М. Хвильовим — проіснувала з 1925 до початку 1928 року, і „крайньо-правим" угрупованням „неоклясиків", письменників та мистців — „учасників підпільної антирадянської" Спілки Визволення України. Їх ідеологію визначають автори макету як „ідеологію українського націоналізму, що прагнув до повернення старих буржуазних порядків", а проведену з ним безоглядну боротьбу, яка закінчилася майже поголовно фізичною ліквідацією приналежних до цих напрямків й угруповань письменників та критиків, називають вони „закономірною і необхідною".

Увесь цей розділ про двадцяті роки в історії української літератури скрупулятно проредаґований і суворо процензурований. Немає в ньому ніже згадки, ні хоч би натяку на те, що сталося з усіма тими засновниками, ідеологами та провідниками, з більшістю членів усіх тих літературних угруповань і організацій наприкінці двадцятих років і на початку тридцятих років. Скрупулятно промовчано не тільки всі факти розстрілів, ув'язнень і заслань десятків українських письменників і мистців, але промовчано навіть те, що Хвильовий і ще дехто закінчили своє життя самогубством. Виходячи з комуністичного становища, ще можна було б зрозуміти те, що у випадку „закономірної і необхідної боротьби" з ідеологами і представниками ,крайньо-правих і шкідливих' для „побудови соціялізму" напрямків, таких, як неоклясики, СВУ чи Ваплі́те, наслідки цієї боротьби мусіли бути безоглядні. Але ж, здається, ні комуністи, ні тим більше широкі маси підсовєтської інтеліґенції не збагнуть і не зрозуміють причин того безглуздого терору, що його жертвами впали керівники тих „пролетарських" літературних організацій й угруповань, що відіграли „позитивну ролю" в розвитку „радянської" літератури і в „становленні соціялістичного реалізму", вихвалювані сьогодні „основоположники жовтневої літератури" — видатний член „Гарту", Олесь Досвітній, засновник й ідеолог „Плугу" Сергій Пилипенко, основоположник ВУСПП'у Іван Микитенко, усе видатні комуністи й оспівувачі комуністичного режиму. Не зрозуміють і не збагнуть довіку галичани, буковинці і закарпатці, чому зліквідовано фізично таких видатних членів спілки „революційних" письменників „Західня Україна", як Мирослав Ірчан, Василь Бобинський, Дмитро Загул та інші.

Наприкінці згаданого розділу підкреслено заслугу комуністичної партії у викриванні „ворожої суті буржуазно-націоналістичних концепцій" і „прагнень непівської буржуазії і куркульства" і дуже позитивно схарактеризовано ролю тих пролетарських письменників і критиків, що в роках тієї „закономірної і необхідної боротьби" з „буржуазними націоналістами" і петлюрівським охвістям" „відкинули і затаврували антиленінські гасла про орієнтацію на буржуазну Західню Європу і розрив з братньою російською культурою". „З книгами і статтями, що викривали антипролетарський, буржуазно-націоналістичний зміст гасел Хвильового та „неоклясиків", — читаємо в кінцевих уступах цього розділу про літературу двадцятих років, — виступили письменники і критики різних творчих шкіл, та й різних літературних біографій — А. Хвиля, С. Пилипенко, І. Микитенко, В. Коряк, С. Щупак, Д. Загул, Б. Коваленко, Я. Савченко, І. Кулик та багато інших".

Останній уступ і приведений в ньому реєстр „вельми заслужених" у боротьбі з „буржуазним націоналізмом" письменників і критиків надиханий особливою, просто диявольською іронією. Виписуючи бо такі признання і зводячи такий реєстр, автори макету призабули на момент, що всі названі ними в цьому уступі письменники і критики різних творчих шкіл і різних літературних біографій були репресовані Москвою у тридцятих роках і всі за вийнятком — здається одного Коваленка — були розстріляні або загинули без сліду по совєтських тюрмах і концентраційних таборах. З другого боку, цей реєстр звучить грізним попередженням для всіх сучасних і майбутніх вислужників Москви в Україні, що така „доля" і така „нагорода" чекають „закономірно і необхідно" також і їх.

Юрій Студинський

НОВЕ В НІМЕЧЧИНІ

Третій кабінет канцлера Аденауера отримав зовсім нове обличчя. Проведено глибокі реформи. Ось кілька прикладів:

Від міністерства фінансів відокремлено управу державного майна. Всі урядовці підлягають міністерству внутрішніх справ. До міністерства родинних справ прилучено опіку над молоддю. Міністерство праці отримало ще й титул міністерства соціяльного порядку.

У своїй довгій промові шеф німецького уряду звернув головну увагу на соціяльне питання в Німеччині, заповівши основні фінансові й суспільні реформи в сучасній каденції німецького парляменту.

Підозрівають, що Аденауер навмисне спізнився на одну хвилину до бундестаґу і ввійшов серединою залі, щоб викликати відповідний ефект. Фінансова реформа вимагала, на думку канцлера, нової людини. Цим його вибранцем став міністер фінансів Еттцель. Це — відома людина в міжнародному фінансовому житті, яка добре визнається не тільки в потребах Німеччини ,але й має ясний погляд щодо координації німецького господарського життя з европейським та світовим. Яку ваґу кладе німецький канцлер на дальший господарський розвиток, вказує те, що він своїм заступником, тобто віце-канцлером призначив колишнього професора Мюнхенського університету Ергарда, що далі займає пост міністра господарства з титулом віце-канцлера. Одночасно Ергард є президентом т. зв. господарського кабінету, що складається з міністеріяльних ресортів, пов'язаних з фінансовими і господарськими проблемами.

Великою несподіванкою було те, що Аденауер не взяв до свого кабінету ні одної жінки, хоч це обіцяв.

Українське громадянство в Німеччині прийняло з великим задоволенням, вістку, що пост міністра для втікачів залишився в руках проф. Оберлендера. Були чутки, що це міністерство буде злучене з міністерством внутрішніх справ, але постійний наплив втікачів із совєтської зони до Західньої Німеччини вимагає окремого міністерства. Кружляють поголоски про реорганізацію міністерства закордонних справ, в якому мав би бути поширений відділ Східньої Европи. У своїй промові-декларації шеф уряду згадав про „небезпеку панслявізму" для Німеччини. Німецькі політичні кола відчувають небезпеку російського імперіялізму, а кордони Німеччини щораз більше пересуваються та скорочуються на захід від сторони СССР. Це було ще ідеальне становище, коли Німеччина отримала за Версальським договором так зв. „польський коридор" у свою некорисгь. Нині лінія, що відмежовує Німеччину від Польщі, перебігає понад Одрою і Ніссою, німецька зона є в твердих руках СССР. Отже небезпеку від сторони Совєтського Союзу мимохіть сполучають німецькі політики з небезпекою панслявізму.

Багато нового сталося також в рядах німецьких соціял-демократів, тобто в головній опозиційній партії. Оленгаверові, який залишився президентом парляментарної соціял-демократичної фракції, наміщено трьох рівнорядних віце-президентів, між ними відомого, дуже інтеліґентного політика, проф. Карля Шмідта. Кажуть, що цей останній веде тепер нещадну боротьбу з функціонерами соціял-демократичної партії. Адміністативна машина німецьких соціялістів не дописала по цілій лінії під

(Закінчення на стор. 3-ій)

Оксана Волчук

ВЕРХАМИ СІЄРРИ НЕВАДИ

(З мандрівного щоденника)

(16)

Над нами повна, ідеально опукла небесна баня, що горить, запалена жагучим сонцем, і тільки на далеких обріях синіє своїми берегами. Кругом — сонний леґіт спілого полудня, і все тоне в маєстатичній тиші.

Сидимо на шпилі, неначе на острівці серед моря, і здається сиділи б так до вечора і до ранку, щоб подивитися, як сходить і заходить сонце. Це, певно, були б неперевершені враження.

З нами на верху ще декілька людей у туристичних капелюхах, з-під яких звисають на потилиці білі хустки. Дехто з них вже заріс бородою, і майже в усіх лиця вкриті грубою верствою білого крему. Всі вони прибули з Ловн Пайн на сході, звідки можна вийти на верх за два дні. Видно, що вони тут часті гості, бо докладно ознайомлені з довкіллям і кажуть, що тут, на верху, рідко коли буває так затишно і прозоро.

В напрямі на південь — ряд верхів, що є наче продовженням могутнього ескарпу Мт. Вітні. Всі вони здаються рівно високими, рівно грізними. Тож не диво, що коли молодий і запальчивий мандрівник-геолог Клеренс Кінґ вибрався на підбій Високої Сієрри — він, здобувши один з таких південних верхів, вважав його найвищим, для якого мав вже згори приготовану назву Мт. Вітні, в честь свого шефа, голови Геологічної Служби. Властивий найвищий шпиль тому ж Кінґові вдалося осягнути щойно за четвертою спробою, у вересні 1873 року. Але тільки місяць раніше здобула верх партія трьох рибаків з Ловн Пайн, які, правом першенства, впиралися, щоб гору названо „Верхом Рибаків", від чого почалась одна з найбільш гострих і непереборливих в словах дискусій в тодішній пресі. Але хоч за рибаками залишилось останнє слово, то все ж таки найвищу гору ЗДА названо Мт. Вітні.

Наш час дуже обмежений і наглить до відходу. До Ловн Пайн, де думаємо ночувати, залишилось ще 26 миль дороги (розраховуємо, що на останню її частину трапиться нам авто), включаючи понад 10 700 стіп сходу в долину. Чи матимемо силу подужати ще цей кінцевий етап?

Ще раз кидаємо оком довкруги. Так хочеться запам'ятати все те багатство картин, кожну барву, кожну деталь — бо це ж єдиний наш здобуток, .ціль і нагорода. Підіймаю з землі плитку блискучого ґраніту і ховаю її глибоко в кишеню. А потім, вже не оглядаючись, швидко починаємо сходити вдолину. За кілька хвилин картина „сходу" зникає, наче привид.

**

Дорозі вдолину серпентинами стрімкого східнього схилу, здається, немає кінця.

За нами потужний фасад Мт. Вітні — гострий тризубий шпиль, освітлений ще ярко косим промінням сонця. Щойно тепер можна оцінити незрівняну могутність верху, яку важко було уявити собі підходячи з заходу.

Стежка в'ється вдолину, попід навислі скелі, через долинки повні мокляків, за якими внизу знову рябіють вершечки смерек. Вкінці, після предовгих 14-ти миль та 6 300 стіп сходу, докраю змучені, виходимо на асфальтовий шлях. Коротка їзда принагідним автом — і ми вдолині у місцевості Ловн Пайн, де на стації чекає на нас вислана наперед валізочка з міськими речами. Неонові світла, рух авт — все це робить на нас дивне враження, неначе б ми прибули на іншу плянету.

Пізнім вечором, у місцевому готелику, Р. ще має досить сили, щоб як і кожного дня, поробити свої підрахунки і нотатки. Сьогодні під колюмною „милі" грубша лінія і остаточний підсумок: пройдених 122 милі, в тому понад 19 350 стіп підходів вгору. Відтепер записник покине наплечник і далі мандрузатиме у валізці ...

**

Ранок, як і всі попередні: дещо холоднуватий, але чистий і прозорий. Небо таке синє і яскраве від сонця, що аж очі мружаться, коли на нього дивитись. Мимоволі згадується вчорашній світанок — мрячний, понурий, посинілі руки, і колосальна стіна хребта, що заступає нам сонце. А проте, шкода, що все це вже за нами, промайнуло швидко, наче сон.

Підждидаю на порозі готеля Р. Він крадькома „прощається" зі своїми черевиками, що ледве тримаються купи. Зробивши з них останню знімку, вкидає їх не без жалю до коша.

Вулиці ще порожні, і наші кроки дзвенять по камінним бруку. Автобус вже чекає.

За кілька хвилин швидко втікала нам з-під ніг земля, а краєвид мінявся, як в калейдоскопі. Ще раз тільки на закруті, високо над лінією верхів Алябама, появився осяяний сонцем вершок Мт. Вітні, наче три білі стріли, гостро вбиті в синяву неба. І це вже востаннє.

Потім побігли глинясторуді горби Алябама, пусті, каменисті, де Голлівуд знаходить тло для своїх диких епіків Заходу.

Наліво „розлилося" Овенс Лейк, чи радше рівне ґранатово-чорне дно його, бо саме озеро, що створилося ще в льодовикову добу, висохло 4 000 років тому. Залишилася все таки назва і багате в бораксові зложища дно.

Згодом почалася пустиня Могаві — пласка, монотонна, одна з найсухіших і найдикіших у світі, в якій, кажуть, аж кишить від гаддя. Тільки тут і там стирчали самітні дерева йошуа з карлуватими пнями та фантастично повикручуваними раменами, густо вкритими китицями довгих колючих шпильок.

День розпалювався. Від пустині котилася гаряча хвиля сухого, духм'яного повітря, насиченого терпким запахом „сейджу".

Автобус мчався рівним, блискучим шосе, щораз далі на південь, до міста пальм і кінових зірок.

Кінець.

НІЧ СТЕЖКИ ПОКРИЛА ...

Ніч стежки покрила синявою,
І ніхто не зна, що ти зі мною.
А, можливо, знають всі, усюди,
Та закоханих не судять люди.
Стоїмо в затишку біля віт ...
Як ти жив без мене стільки літ?
У яких походах побував?
Чом листів бувало не писав?
У якім бою дістав ти рану?
Як ти часто згадував кохану?
Кажеш, згадував щоденно милу,
Кажеш, що любов
приносить силу ...
Сніг на сад порошиться
сріблясто.
Я все думаю
про справжнє щастя,
І ловлю слова твої душею —
Називаєш ти мене своєю ...
Сходять зорі огняно в імлі ...
Ходить щедра радість по землі.

ВАЛ. ТКАЧЕНКО

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаго, Ілл.

Окружна нарада Представників Відділів УНС.

Заходами Заряду Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу на терені Шикаґа і околиці відбулися дня 15 жовтня 1957 р. наради представників Відділів нашого терену. На зібранню було 25 представників, які заступали такі Відділи: 106, 125, 139, 220, 221, 301, 379, 399, 472. Загально вище згадані представники репрезентували понад 5,000 членів УНС.

Збори відкрив і ними проводив голова Окружного Комітету п. Тарас Шпікула, головний радний УНС. По відчитанню протоколу, який прийнято без змін, голова в коротких словах з'ясував приявним ціль сходин, а саме: Згідно зі зарадженням Головної Управи УНС належить відповідно повести кампанію за приєднанням членів, а рівночасно підготовити сходини представників Відділів УНС, на яких буде приявний голова Централі п. Галичин і головний організатор д-р Я. Падох. Він зазначив, що ті сходини будуть тривати один день і буде то коротенький перевишкіл тих членів Відділів, які схотять в будучому зайнятися працею по Відділах. По тім вив'язалася досить жива дискусія, яка доказувала, що Членству праця в Союзі не є байдужою і вони хотіли б її повести якнайкраще.

Остаточно ухвалено в першу чергу повідомити писемно всі Відділи УНС нашого терену про дату приїзду до нас головного предсідника УНС з доманганням, щоб кожний Відділ вислав щонайменше двох представників. Щодо кампанії за приєднання більше членів належить повести роз'яснювальну акцію в тій справі через радіо, летючки і проголошення по Церквах.

Іван Михальцевич,
прес. реф. Окр. Ком.

Кредитова Кооператива „Самопоміч" у власному будинку.

Українці міста Шикаґо постійно ростуть на повазі. До нових здобутків української громади причинилася тим разом Фед. Кредитова Кооператива „Самопоміч", яка улаштувалася у власному домі на 2351 Вест Шикаґо Евню, переступивши перед тим мільйон долярів на вкладках . уділах. Минулої неділі відбулося тут імпозантне відзначення цих подій у рямках руху в Америці, зокрема українського святкування кооперативного. Дім посвятили обі церкви вже раніше. Святочна Академія відбулася в прекрасній залі школи Св. Миколая за співучастю оркестри і хорів СУМА. Оркестрою диригував проф. Барабаш. Учасники мистецької частини програми отримали, зовсім заслужено, багато щирих оплесків. Виступ хорів і оркестри робив добре враження.

На академії, що її відкрив проф. А. Артимович, голова Кредитової Кооперативи „Самопоміч", доповідь про кооперативний рух в Америці та в Краю виголосив п. Мицик, заступник голови кооперативи. З офіційними привітами від американських установ виступили: п. Френціс Ф. Френзен, директор Федерального Бюра Кредитових Юній в Шикаґо і п. Велс Фелт, директорСтейтової Ліґи Кредитових Кооператив.

Після Академії у великій їдальні відбулося прийняття-бенкет для всіх учасників, на якому старостував п. Нагорняк, представляючи дуже влучно поодиноких репрезентантів місцевого українського життя, що складали привітання до дальших успіхів. Вітали від Ліґи Американців п. І. Дужанський, від відділів УНС п. Ст. Куропась, а від відділів УРС п. В. Білинський та інші. Зі словом виступив Ю. Ревай із Ню Йорку, який репрезентував Централю ОУА „Самопоміч", Фед. Кредитову Кооперативу „Самопоміч" і Товариство Української Кооперації.

Ю. Р.

Ню Йорк, Н. Й.

Громада дружньо попрощала Петра Задорецького.

Минулої п'ятниці, 25 жовтня місцева громада попрощала окремою вечерею, влаштованою заходами рухливого Союзу Українських Купців і Промисловців, відомого громадянина п. Петра Задорецького, який від рівно 50-ти років перебуває в нашій метрополії й працює в ній, як купець і передовий громадянин. Петро Задорецький вирішив виїхати з Ню Йорку, щоб відпочити в окруженні своїх дітей. Прощальне прийняття, яке відбулося у великій ресторанній залі Народного Дому, відкрив голова названої організації бизнесменів, п. Ярослав Пастушенко, який зворушливими словами попрощав від товариства одного з його найбільш заслужених і найбільш люблених членів. Після нього під час вечері прощали П. Задорецького окремим словом п. Платон Стасюк від приятелів, д-р Я. Падох від УНСоюзу, зокрема ж як предсідник Товариства „Свобода", 194 Відділу УНСоюзу в Ню Йорку, для якого п. Задорецький особливо заслужився, бо допомагав його заснувати рівно 39 років тому, та п. Р. Крупка від Об'єднаного Комітету орган. м. Ню Йорку, а д-р С. Демидчук згадував давні роки співпраці з п. Задорецьким і його заслуги в організованім житті метрополії. В прийнятті взяла участь також ближча родина п. Задорецького, зокрема його донька та її чоловік, відомий нашій громаді полковник американської армії Рибак. Ця прощальна вечеря мала родинний характер і пройшла з повним успіхом. Слід відмітити похвальну ініціятиву наших бизнесменів пошанувати працю заслуженого громадянина, як приклад для всієї нашої громади, такий важливий, зокрема у наш час, коли так мало в нас нових рук у громадській праці.

Я. П.

Окружний З'їзд Союзу Українок Америки.

20-го жовтня відбувся в Укр. Народ. Домі в Ню Йорку черговий Окружний З'їзд Відділів СУА нюйоркської Метрополії і Округи, який був попереджений Богослуженням в тутешній укр. кат. церкві Св. Юра.

З'їзд відкрила молитвою голова Окружної Ради п. І. Бенцаль в 11 год. перед полуднем, а секретарка п-ні І. Кашубинська прочитала порядок нарад. Опісля вибрано президію: п-ні Олена Гординська — голова, п-ні Анастазія Харченко — містоголова, п-ні Ірина Кашубинська — секретарка. До комісії висновків і проєктів вибрані пані Марію Біляк, Анну Дмитерко і проф. Олену Трофимовську.

Організаційний реферат виголосила п. М. Біляк. Українському народові, на думку прелеґентки, припадає характеристика молодої нації, сповненої чутєвістю, яка, коли розвине ще силу інтелекту, стане неперевершеною. В нас є масова поява нового типу української жінки патріотки — героїні, включеної в боротьбу за волю України.

Пані М. Демидчук говорила на практичні організаційні теми СУА з терену Ню Йорку і околиці. Опісля слідували звіти представниць поодиноких Відділів, з яких видно було пожвавлену роботу.

Після обіду слідувала дискусія, якою проводили п-ні О. Гординська і п-ні А. Харченко.

Першою дискусійною точкою були організаційні справи. В ній підкреслено недостачу зв'язку деяких Відділів із Окружною Радою, що ізолює їх від Централі. В дальшому порушено все болюче наше питання приєднування нових членів із рядів всієї нашої іміґрації, яке в практиці здійснюється слабо. Та коли знайдуться відповідні люди, труднощі можна перемогти. Прикладом на це хай послужить тут вже роджена п-ні Олександра Різник, яка зуміла зорганізувати з народжених вже в Америці жінок новий Відділ СУА (Асторія, Лонг Айленд).

Дискутуючи над питанням участи в Міжнародній Жіночій Виставці, учасниці З'їзду дійшли до переконання, що в майбутності ми повинні не тільки організувати такі виставки, але все більше і більше їх удосконалювати. Щодо зв'язків з американськими організаціями, то дискусія виявила, що для успішного їх наладнання потрібно кваліфікованих дійсно інтеліґентних і політично вироблених жінок. Інакше можна наразитися на невдачі.

Дискусійною точкою була справа виховання молоді в українському дусі. На цю тему вив'язалася пожвавлена, а в деяких місцях навіть гостра дискусія, що робити, щоб наша молодь не забула про своє походження. Більшість дискутанток підкреслювала, що за втрату нашої молоді в першій мірі відповідає мати. — Дискутовано також над потребою просунення української книжки до американських бібліотек, як потенціяльного пропаґатора нашої справи. Наприкінці дискусії проф. Олена Трофимовська видвигнула думку про конечність нашої відповіді п-ні Елеонорі Рузвелт на її незгідні з дійсністю репортажі про СССР. Дискусію закінчено відчитанням висунених З'їздом висновків і проєктів.

В 6:30 год. вечора закінчено наради відспіванням гимну СУА. Містоголова Окр. Ради п-ні Марія Демидчук подякувала присутнім за участь і закрила З'їзд.

Марія Стефанів.

Короткі Вістки

● **В боньському університеті,** в Західній Німеччині, відбувся з'їзд 17-х найстарших абсольвентів цієї високої школи. Найстаршим з найстарших виявився американський сенатор Теодор Ґрін, демократ з Ровд Айленду, голова сенатської Комісії для закордонних справ, який має тепер 90 років. Прибувши до Німеччини спеціяльно для цієї цілі, сенатор Ґрін спершу відбув зустріч з своїми колишніми університетськими товаришами, а після того був гостем у канцлера Аденауера, який має „тільки" 81 рік.

● **Ізраїльський військовий літак** наздогнав йорданський пасажирський літак, що прямував з Амману до Каїро, і намагався скерувати його до Ізраїлю. Йорданський уряд подав скаргу до мішаної Перемирчої комісії, яка гостро осудила Ізраїль за цей „виразно аґресивний" акт. В йорданському літаку були між пасажирами 5 американців і один італієць.

● **Літак типу „Даґлес ДС-7"** протягом двох годин кружляв понад летовищем в Лос Анджелесі, Каліфорнія, не можучи приземлитися, бо колеса, що автоматично мають спускатися — затялись. 11 пасажирів молилися, бо не знали, що з ними станеться. Досвідчений летун нарешті рішив посадити літак „на живіт" літака, і це йому вдалося.

НОВЕ В НІМЕЧЧИНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

час останніх виборів. Надзвичайно цікавий факт: у Бонні, в так зв. „урядовому кварталі" німецькі соціялісти отримали тільки 17 голосів, хоча в тому кварталі мешкає 40 німецьких соціялістів, що є членами головного заряду німецької соціял-демократичної партії. Значить, соціялістична верхівка також не голосувала за список соціялістів. Якщо ми добре поінформовані, то цей інцидент з „урядовим кварталом" був предметом дуже важливих і довірочних нарад соціял-демократичної партії під проводом самого Оленгавера.

Чи зуміють німецькі соціял-демократи реорганізувати себе в наступних чотирьох роках, покаже майбутнє. Тим часом від соціялістів німецька публіка чує ті самі трафарети, що й підчас виборчої кампанії можна було слухати з уст соціялістів по цілій Німеччині.

В Баварії прийшли знову до влади християнські суспільники. Уряд під проводом визначного соціяліста д-ра Геґнера не міг утриматися, бо християнська суспільна партія дістала в Баварії під час виборів до німецького парляменту 57% всіх голосів, тобто абсолютну більшість. Так звана Баварська партія, що була заснована зараз після війни, під ласкавим протекторатом Франції, яка тоді хотіла привернути Німеччину до становища з часу Вестфальського миру 1648 року, поволі розлізається. Щораз більше її членів переходить у ряди християнських суспільників, соціялістів або до партії вільних німецьких демократів. Це теж нове.

Д-р ВУД ЗАКЛИКАЄ МОЛОДЬ НЕ ПРИВЧАТИСЯ ДО КУРЕННЯ

Ню йорк. — Голова Американського Товариства для Поборювання Пістряка, д-р Дейвід А. Вуд, заявив на зборах цього товариства, що шкільну молодь треба освідомлювати про те, що куренням цигарок спричиняє пістряка легенів. Це треба робити передусім у вищих клясах народних шкіл, і нижчих клясах середніх шкіл, бо в тих клясах найчастіше молодь береться до куріння.

ВСЯЧИНА

ЗНАЙДЕНО ДЗВОНИ З-ПЕРЕД ХРИСТИЯНСЬКОЇ ДОБИ

В Гоннані, провінції Китаю археологи знайшли глибоко під землею рід музичного інструменту, який складається із 13 бронзових дзвонів, причіплених до дерев'яної рами. До тої рами були також причіплені дерев'яні молотки. Учені вважають, що знахідка походить із 400 років перед народженням Христа. Дзвони видають незвичайно приємний для вуха мелодійний звук.

ХТО ЇСТЬ НАЙБІЛЬШЕ?

Звірята не їдять так багато, як пташки. Не одна пташка з'їсть за день так багато хробачків та комашок, що разом важать вони більше, як сама пташка. Якби люди їли так багато як пташка, то людина за день мусіла б з'їсти ціле телятко. А тому пташки їдять так багато, що їм страшенно багато сили потрібно для літання.

ДОВГОЛІТНІ ЖІНКИ

На підставі дослідів виявнюється, що жінки є відпорніші на різні недуги, ніж чоловіки, а тим самим пересічний вік жінки більший ніж чоловіка. Для підтвердження повищих висновків слід навести такі факти: В Індії, в околицях Утар Предаш, померла жінка на ім'я Мунна, яка прожила в цій місцевості 124 роки і до останніх днів свого життя ніколи не хорувала та до смерти мала добрий зір.

В Польщі живе жінка на ім'я Юзефа Станкевіч, яка має тепер 137 років та живе при добрім здоров'ю, виконуючи всі легші домашні обов'язки.

Еспанка Раймунд Діяз має тепер 108 років і вона не лише, що почувається дуже добре, але їй тепер починають рости нові зуби. Цим зацікавилися лікарі, але Раймунда відмовилася піддатися лікарським оглядинам.

„ПОТВОРА" В ОЗЕРІ МАНІТОБА

Місцевий щоденник „Фрі Пресс" друкував новинки про „потвору в озері Манітоба". Переслухувані представники щоденника люди з різних місцевостей в північних околицях озера Манітоба заявляли, що вони час від часу бачили дивовижну потвору в озері. Потвора мала голову, подібну до голови коня (деякі казали, що подібну до голови барана), довге на 35 стіп тіло, з великими горбами на хребті.

Одна жінка, яка запевняла, що вона бачила цю потвору, сказала, що її бачили також туристи, і вістка про це нагнала стільки страху всім, що в ці околиці туристи більше не прибувають, і на цьому мають втрати мешканці. Ця жінка, пані Гелен Бретечер, з Тутс Ейдд, 215 миль на північний захід від Вінніпеґу, вимагала навіть, щоб провінція зайнялася цією справою.

Інші свідки заявляли, що вони бачили потвору в невеличкому озері Стіп Рок, яке є сполучене річкою з озером Манітоба. В скалистому березі цього озера мали навіть знайти леговище цієї тварюки.

МЕТАЛИ В ЛЮДСЬКОМУ ОРГАНІЗМІ

Спектроскопічні досвіди виявили, що в організмі людини знаходяться різні метали. Так в серці знаходиться мідь і алюміній, в легенях — мідь, титан і алюміній, у підшлунковій залозі — кобальд, нікель, оливо і срібло, в селезінці — срібло і оливо, в печінці й нирках — мідь, оливо і срібло і, нарешті, в мозку — оливо.

ЧИ ЕЗОП НАПИСАВ СВОЇ БАЙКИ?

Багато байок відомі у світі „як байки Езопа", старинного грецького байкаря. В дійсності воно було так: Езоп переповідав чужі байки, написані старинними письменниками, але так їх добре переповідав, що другий грецький письменник, на прізвище Бабріюс, зібрав їх в одну книгу і назвав „Байками Езопа".

ФРАНЦУЗИ ХОЧУТЬ ЗРОБИТИ ОЗЕРО НА САГАРІ

Між Біскрою і Турґоном тягнуться від Альжиру аж до Тунісу на просторі понад 1,000 км. довжини висохлі солоні озера, які здебільша лежать понижче поземy моря. Отже, коли б переконати 46-кілометровий канал від заливу Ґабе, то морська вода мусіла б залити ці велитенські низини, і так постало б велике нове море на суші. Кошти цілого підприємства: 300 мільйонів долярів.

Мета цього проєкту: 1) Завдяки цьому штучному морю змінився б зовсім клімат Сагари, 2) Сагара стала б урожайною і сповнилася б давня мрія людства, 3) Нова водна комунікація сприяла б транспортові нафти, а відомо, що Сагара лежить на підземних нафтових озерах, далеко більшого розміру, як перські нафтові поля.

Вже в недалеких місяцях вирішиться, чи штучне море величини 8.000 квадратних миль в північній Африці стане дійсністю. Міжнародні фахівці вже тепер вірять в успіх цього сміливого підприємства, і вірять, що міжнародний капітал, зокрема американський, візьме в нім участь.

З Рідного Краю наспіла сумна вістка, що, дня 28-го вересня 1957 р. упокоїлася в Бозі

НАША НАЙДОРОЖЧА МАТИ та БАБУСЯ

ЕВДОКІЯ ДМИТРІВ

на 82-му році трудового життя.

Похорони відбулися у Черчі, про що повідомляють смутком прибиті

Д-р ГРИГОР — син
МЕЛАНІЯ — невістка
СОФІЯ — невістка
РОМАН та ІВАН — внуки

Повідомляємо громадянство Дітройту, що в НЕДІЛЮ, 10-го ЛИСТОПАДА 1957 р. о год. 11:15 перед полуднем в українській католицькій церкві при Коннор буде відправлена

ПАНАХИДА

за

бл. п. проф. д-ра Лева РЕБЕТА

члена Колеґії Уповноважених, голови Політичної Ради ОУНз, члена ЗП УГВР і кол. провідника КЕ ОУН в Україні.

До участи в Панахиді запрошуємо все Українське Громадянство.

ДРУЗІ

Посмертні Згадки

СТЕФАН ПОВЗУН, член Відд. 460 УНСоюзу, ім. Т. Шевченка в Лондоні, Онт., Канада, помер на 49 році життя, 13-го жовтня 1957 р. Покійний походив з с. Стрї, пов. Кобринь, Волинь, Україна. Полишив у смутку дружину Анастазію, 2-ох синів і доньку. Похорон відбувся 15-го жовтня, при участі Членів Відд. 460 і Приятелів, з укр. прав. церкви. Похований на цвинтарі „Вудланд", Лондон, Онт., Канада.

Ів. Дикун, секр.

ВАСИЛЬ НІЧКА, довголітній член Б-ва св. Володимира, Відд. 130 УНСоюзу в Ню Йорку, упокоївся в Бозі, дня 25-го жовтня 1957 р. Покійний народився 1887 р. в Копичинцях, Зах. Україна. Був одним із найстарших членів Б-ва і завжди дуже діяльним. Полишив у смутку дружину Юлію, 4 подруж. дітей: Анну, Стефана, Гелену і Емілію, і 4-ох внуків. Похорон відбувся у вівторок, 29-го жовтня, з похзаведення П. Яреми, до церкви св. Юра, а опісля на цвинтар Кальварія, при численній участі Родини і Приятелів. — В. Й. П!

Гр. Лучанко, секр.

АНАСТАЗІЯ СПОДАР, членкиня Відд. 364 УНСоюзу, упокоїлась у Бозі, 23-го жовтня 1957 р., по довгій і тяжкій недузі, на 60 році життя. До УНСоюзу належала від 1921 р. Покійна походила з м. Мости Великі, пов. Жовква, Зах. Україна. Полишила в смутку чоловіка Михайла, 3 синів Еміліяна, Павла, Едварда, брата Василя, невістку, 2-ох внуків і близьку Родину. Похорон відбувся 26-го жовтня, при великім числі Родини, Членів Відд. 364 і Приятелів, до укр. кат. церкви Преч. Діви Марії, а опісля на цвинтар св. ап. Петра й Павла в Парма, Огайо. — В. Й. П!

Володимир Владика.

Хрущов порівнює себе з винниченківським героєм

Американська преса з 28-го жовтня ц. р. подала вістку про розмову Хрущова з американським кореспондентом на прийнятті в іранському посольстві. Це було в той час, коли з'явилося повідомлення про звільнення Жукова з посту міністра оборони. Перед тим, як залишили посольство, Хрущов розповів американському кореспондентові таку баєчку:

Колись в одній в'язниці, разом з іншими в'язнями, сиділи соціял-демократ, анархіст і маленький, малоосвічений жид Піня. В'язні вирішили вибрати старосту камери, що розподіляв би харчі, чай і тютюн. Анархіст, що в засаді був проти будь-якої влади, щоб показати свою зневагу до права і порядку, запропонував вибрати маленького Піню. І Піню вибрали. По якомусь часі в'язні вирішили тікати з тюрми. Вони зробили підкоп, але виявилось, що той в'язень, який піде першим, буде застрелений вартовим. В'язні звернулися до хороброго анархіста, але він відмовився йти. Тоді бідний, маленький Піня сказав: „Товариші, ви мене вибрали демократичним способом на свого старосту. Отож я піду першим".

Хрущов пояснив: „Мораль цієї байки така: як би не була принижена людина, вона досягає високого рівня того посту, на який її обрано". Вже відходячи, Хрущов завагався і закінчив такими словами: „Цей маленький Піня — це я".

Дипломати, що чули цю байку, — зазначає американський кореспондент, — надали їй особливого значення. Останні дії Хрущова з'ясовують символічний образ Піні. Хоробрий анархіст схожий на маршала Жукова.

Так розшифровує американський журналіст байку, що її розповів Хрущов.

Ніхто з тих людей, які слухали Хрущова, не знав, що це — короткий зміст оповідання В. Винниченка „Талісман". Хрущов про це, звичайно, не сказав, бо В. Винниченко виключений комуністами з історії української літератури, а його твори є під суворою забороною і виключені з бібліотек. Саме ім'я В. Винниченка згадується часом з неодмінними епітетами: „буржуазний націоналіст", „соціял-зрадник", „ренеґат", „ворог народу". Тому то Хрущов і не згадав імени автора тієї баєчки, яку розповів дипломатам.

Ще один цікавий момент треба відзначити: Хрущов трохи відійшов від тексту Винниченкового твору. Коли в'язні кинули жереб — кому першому йти через підкоп, то цей жеребок припав не анархістові Залетаєву, а кадетові (конституційному демократові) Сердюкові, який злякався і не пішов, і тоді першим пішов Піня, рятуючи товаришів, героїчно згинув у боротьбі з вартовим. Хрущов переінакшив зміст, зробивши з Залетаєва боягуза. Використавши сюжет твору Винниченка, Хрущов переінакшив образ Залетаєва, щоб ще яскравіше протиставити його Піні. Свідомо чи несвідомо зроблено цю зміну — це немає значення. Важливо, що зміну зроблено відповідно до того задуму і тієї алегорії, яку Хрущов вклав у свою байку

П. Козаченко

● РОЗШУКИ ●

ПОЦТИВИЙ Онуфрій, з с. Постолівки, пов. Гусятин, пошукує своєї сестри ЮЗЕФИ, замужна за Василя ПАЧКОВСЬКОГО, з яким одружилась перед першою світ. війною в Америці. Проситься дуже, щоб такі зголосилися і написали до свого брата на таку адресу:
С. С. С. Р. — U. S. S. R.
Челябеньска Обл.
Копейск город
Шахт 41 ул. Нахімова № 3
ПОЦТИВИЙ ОНУФРІЙ
або по ближчі інформації зголоситись до:
Stefan PELESHOK
Balmertown, Ont., Canada

Пошукую рідного брата ДМИТРА ПИРТКО, зі села Поляни, пов. Кросно. В 1947 р. був у Чехословаччині. Хто знав би про нього, або він сам, прошу ласкаво писати на адресу:
Ivan PYRTKO
3054 Merwyn Ave.
Pittsburg 4, Pa.

ТАРЗАН, ч. 3961. „Невідомий" вправний стрілець.

Сподіваючись вияснити причину смерти Олу, яка, на його думку, була замаскованим убивством, Тарзан запропонував сплавляти колоду за течією.

Він був певний, що француз брав участь у злочині...

Але він не хотів фігурувати як принада для холоднокровного вбивника... Бо Генрі був вправним стрільцем!